

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 όσον αφορά το καθεστώς ενισχύσεων για την παροχή οπωροκηπευτικών προϊόντων, μπανανών και γάλακτος στα εκπαιδευτικά ιδρύματα»

COM(2014) 32 final — 2014/0014 (COD)

(2014/C 451/23)

Εισηγητής: ο κ. **Adalbert KIENLE**

Στις 6 και στις 19 Φεβρουαρίου 2014 αντιστοίχως, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφάσισαν, σύμφωνα με τα άρθρα 43 και 304 της ΣΛΕΕ, να ζητήσουν τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την:

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 όσον αφορά το καθεστώς ενισχύσεων για την παροχή οπωροκηπευτικών προϊόντων, μπανανών και γάλακτος στα εκπαιδευτικά ιδρύματα

COM(2014) 32 final — 2014/0014 (COD).

Το ειδικευμένο τμήμα «Γεωργία, αγροτική ανάπτυξη, περιβάλλον», στο οποίο ανατέθηκαν οι σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 19 Ιουνίου 2014.

Κατά την 500ή σύνοδο ολομέλειας της 9ης και 10ης Ιουλίου 2014 (συνεδρίαση της 9ης Ιουλίου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση με 185 ψήφους υπέρ και 2 αποχές.

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Η ΕΟΚΕ επιδοκμάζει τη θέσπιση ενός κοινού νομικού και δημοσιονομικού πλαισίου για τα ενωσιακά καθεστώτα προώθησης της κατανάλωσης φρούτων και γάλακτος στα σχολεία που μέχρι σήμερα εφαρμόζονται και χρηματοδοτούνται χωριστά.

1.2 Η ΕΟΚΕ επικροτεί ιδιαίτερος τη σαφή ενίσχυση της εκπαιδευτικής διάστασης του μελλοντικού προγράμματος, το οποίο, εάν αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό του, μπορεί να συμβάλει αποφασιστικά στην καταπολέμηση της αυξανόμενης παιδικής παχυσαρκίας και της σπατάλης τροφίμων.

1.3 Η ΕΟΚΕ αναμένει ότι η παρούσα πρόταση κανονισμού θα συμβάλει στην αισθητή μείωση του διοικητικού και του οργανωτικού φόρτου. Κρίνεται σκόπιμο να δοθούν στα κράτη μέλη επαρκή περιθώρια προκειμένου να συνεκτιμηθούν οι προτεραιότητες και οι ιδιαιτερότητές τους.

1.4 Η ΕΟΚΕ συνιστά τη σαφή προτίμηση βιώσιμων προϊόντων — κατά το δυνατόν φρέσκων εποχιακών προϊόντων περιφερειακής/τοπικής προέλευσης — που παράγονται στην Ευρώπη.

2. Εισαγωγή

2.1 Σε διαφορετικές χρονικές περιόδους θεσπίστηκαν ξεχωριστά ευρωπαϊκά καθεστώτα. Ενώ ο αρχικός στόχος αυτών των καθεστώτων ήταν πρωτίτως η προώθηση αυτών των προϊόντων, σήμερα, η βασική προτεραιότητα είναι η υγιής διατροφή των παιδιών. Το καθεστώς για την προώθηση της κατανάλωσης γάλακτος στα σχολεία χρονολογείται από το 1977 και θεσπίστηκε στο πλαίσιο της κοινής οργάνωσης της αγοράς στον τομέα του γάλακτος. Υπολογίζεται ότι, τα τελευταία χρόνια, περίπου 20 εκατομμύρια παιδιά συμμετείχαν ετησίως σε αυτό. Αντιθέτως, το καθεστώς προώθησης της κατανάλωσης φρούτων στα σχολεία καταρτίστηκε κατόπιν πολιτικής δέσμευσης στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα των οπωροκηπευτικών που πραγματοποιήθηκε το 2007. 8,6 εκατομμύρια παιδιά επωφελήθηκαν τα τελευταία χρόνια από το καθεστώς αυτό. Μολονότι τα ισχύοντα καθεστώτα επιδιώκουν την υλοποίηση παρεμφερών στόχων και αφορούν παρόμοιες ηλικιακές ομάδες, εντούτοις, λειτουργούν εντός διαφορετικών νομικών και δημοσιονομικών πλαισίων, ενώ ο σχεδιασμός και η λειτουργία τους παρουσιάζουν ορισμένες σημαντικές διαφορές. Αμφότερα τα καθεστώτα — τα οποία εφαρμόστηκαν ποικιλοτρόπως στα διάφορα κράτη μέλη — δεν αξιοποιήθηκαν πλήρως.

2.2 Ως ανταπόκριση στη ρητή κριτική που άσκησε το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και σε συνέχεια εμπειριστατωμένης αξιολόγησης των δύο καθεστώτων, καθώς και σχετικής δημόσιας διαβούλευσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει πλέον τη θέσπιση κοινού νομικού και δημοσιονομικού πλαισίου για τη διανομή οπωροκηπευτικών προϊόντων και γάλακτος στους μαθητές των σχολείων. Είναι απαραίτητο να αντιμετωπιστούν περαιτέρω αδυναμίες και ελλείψεις. Θα πρέπει πρωτίστως να ενισχυθούν οι εκπαιδευτικές πτυχές των υπό εξέταση καθεστώτων.

2.3 Το νέο πρόγραμμα πρόκειται να χρηματοδοτηθεί με τα υψηλότερα κονδύλια του προϋπολογισμού που προβλέπονται για τα καθεστώτα διανομής προϊόντων στα σχολεία στο πλαίσιο της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής με χρονικό ορίζοντα 2020, δηλαδή, ο ετήσιος προϋπολογισμός θα ανέρχεται κατ' ανώτατο όριο σε 230 εκατομμύρια ευρώ (150 εκατομμύρια ευρώ για το καθεστώς διανομής φρούτων στα σχολεία και 80 εκατομμύρια ευρώ για το καθεστώς διανομής γάλακτος).

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει σθεναρά τα καθεστώτα διανομής γεωργικών προϊόντων σε εκπαιδευτικά ιδρύματα για παιδιά και νέους που χρηματοδοτεί η ΕΕ. Υπενθυμίζεται ότι η ΕΟΚΕ είχε αντιταχθεί σθεναρά σε παλαιότερη πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής — το 1999 — να αναστείλει τη χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ για το πρόγραμμα παροχής γάλακτος στα σχολεία.

3.2 Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει την καθοριστική σημασία της ισορροπημένης διατροφής για τα παιδιά σχολικής ηλικίας. Εξάλλου, η φτώχεια, η οποία επιδεινώθηκε λόγω της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης, ενέχει ιδιαίτερα υψηλό κίνδυνο όσον αφορά τη διατροφή παιδιών και εφήβων. Ένας ανησυχητικά υψηλός αριθμός παιδιών πηγαίνουν καθημερινά στο σχολείο χωρίς πρόγευμα. Αφενός η αύξηση της παχυσαρκίας και, αφετέρου, ο όγκος της κατασπατάλησης τροφίμων συνιστούν μείζονες κοινωνικές προκλήσεις.

3.3 Μολονότι η συμμετοχή κάθε κράτους μέλους εξακολουθεί να είναι εθελοντική, η ΕΟΚΕ ευελπιστεί ότι τα νέα καθεστώτα διανομής προϊόντων στα σχολεία θα τεθούν σε εφαρμογή σε όλα τα κράτη μέλη και θα αξιοποιηθούν πλήρως. Η ΕΟΚΕ ευελπιστεί ότι με αυτόν τον τρόπο θα αυξηθεί σταθερά η ποσότητα των οπωροκηπευτικών και γαλακτοκομικών προϊόντων στην παιδική διατροφή.

3.4 Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει σθεναρά την ιδιαίτερη σημασία που αποδίδει η ΕΕ στην προώθηση δράσεων εκπαιδευτικού χαρακτήρα, στάση με την οποία επιβεβαιώνονται παλαιότερα αιτήματα της ΕΟΚΕ. Η ενστάλαξη υγιών διατροφικών συνηθειών ειδικά σε παιδιά σχολικής ηλικίας, καθώς και η βελτίωση της κατανόησης της γεωργίας και των αλυσίδων τροφίμων, πρέπει να αποτελούν υποχρέωση και «κοινή αποστολή» στην οποία μπορούν να προσφέρουν τη συμβολή τους τόσο οι δημόσιες αρχές όσο και τα σχολεία, οι γονείς, ο τομέας των γεωργικών προϊόντων διατροφής, η κοινωνία πολιτών και τα μέσα ενημέρωσης.

3.5 Το θεμελιώδες στοιχείο για την επιτυχία αυτών των καθεστώτων διανομής προϊόντων στα σχολεία είναι οι εκπαιδευτικοί, οι οποίοι, ευτυχώς, καταδεικνύουν όλο και μεγαλύτερο ενδιαφέρον και αναλαμβάνουν εκτεταμένες δεσμεύσεις στον συγκεκριμένο τομέα. Μπορούν να δοθούν περαιτέρω κίνητρα στους εκπαιδευτικούς με την πρόσθετη υποστήριξη των προγραμμάτων χάρη σε συμπληρωματικές εθνικές ενισχύσεις (top-up) ή μέσω χορηγιών και σωματείων που προέρχονται από την κοινωνία πολιτών. Αυτή η συμπληρωματική υποστήριξη είναι άκρως επιθυμητή στις υποβαθμισμένες αστικές συνοικίες. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η ΕΟΚΕ επικροτεί τα πιλοτικά σχέδια που προωθεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις κοινωνικά εύαλωτες και ευπαθείς ομάδες.

3.6 Προς τούτο επίσης, η ΕΟΚΕ τάσσεται σθεναρά υπέρ των προβλεπόμενων περαιτέρω δυνατοτήτων που προσφέρονται για την καλύτερη προβολή της τοπικής γεωργίας και του τοπικού τομέα τροφίμων — των προϊόντων, της δραστηριότητας και των υπηρεσιών που προσφέρουν στο κοινωνικό σύνολο — λόγου χάρη, με τη διαμόρφωση σχολικών κήπων, την οργάνωση σχολικών εκδρομών ή δοκιμών γευστικής σε αγροτικές φάρμες και σε βιοτεχνίες ή ακόμη και με την απονομή ενός «διπλώματος ορθής διατροφικής συμπεριφοράς». Η ΕΟΚΕ θεωρεί υποδειγματικό το γεγονός ότι, σε ορισμένα κράτη μέλη, οι γεωργοί προμηθεύουν απευθείας τα σχολεία με γάλα και έτσι βρίσκονται σε διαρκή επαφή με τα παιδιά.

3.7 Η ΕΟΚΕ συμφωνεί επίσης ότι θα πρέπει περιστασιακά να πραγματοποιούνται συζητήσεις με θέμα τα γεωργικά προϊόντα, όπως το ελαιόλαδο ή το μέλι, ή σχετικά με την βιολογική γεωργία. Επιπλέον, θα μπορούσαν να συζητούνται περιβαλλοντικά θέματα ή ζητήματα αναφορικά με την κατασπατάληση τροφίμων. Η ΕΟΚΕ συνιστά τα συνοδευτικά μέτρα να αξιολογούνται πολύ έγκαιρα.

3.8 Ένα ενωσιακό καθεστώς διανομής προϊόντων στα σχολεία μπορεί να είναι επιτυχημένο μόνον εάν συνεκτιμώνται οι εθνικές και οι περιφερειακές ιδιαιτερότητες, οι συνθήκες που επικρατούν στα νηπιαγωγεία και στα σχολεία, καθώς και οι προσδοκίες παιδιών και γονέων. Οι διαβουλευσεις επιβεβαίωσαν σαφώς ότι η υπερβολική διοικητική και οργανωτική γραφειοκρατία προκαλεί, σε πολλές περιπτώσεις, δυσφορία και αναφέρεται, μάλιστα, ως αιτία αποχώρησης από τη συμμετοχή στα ισχύοντα καθεστώτα διανομής προϊόντων στα σχολεία. Ακόμη σημαντικότερο για την ΕΟΚΕ είναι το γεγονός ότι, με την πρακτική υλοποίηση του νέου καθεστώτος, ευνοείται η δημιουργία σαφών συνεργειών. Τα σχολεία, οι επιχειρήσεις και οι διοικητικές αρχές που συμμετέχουν στο εν λόγω καθεστώς θα πρέπει να μειώσουν σαφώς τον διοικητικό και οργανωτικό τους φόρτο.

3.9 Η ΕΟΚΕ κρίνει ενδεδειγμένες και σημαντικές τις αυξημένες δυνατότητες χρηματοδότησης που προβλέπονται στους τομείς της υλικοτεχνικής υποστήριξης και του εξοπλισμού (για παράδειγμα, για την ψύξη νωπών τροφίμων).

3.10 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ορθή την προώθηση της κατανάλωσης οπωροκηπευτικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των μπανανών και του γάλακτος, στο πλαίσιο αυτών των καθεστώτων για τα σχολεία. Η ΕΟΚΕ εκφράζει αμφιβολίες κατά πόσο το προτεινόμενο καθεστώς θα πρέπει να περιοριστεί στο γάλα κατανάλωσης και, αντ' αυτού, συνιστά τη διεύρυνση του φάσματος προϊόντων και σε άλλα γαλακτοκομικά προϊόντα, λαμβανομένων υπόψη των διατροφικών και των εκπαιδευτικών πτυχών. Η ΕΟΚΕ επιθυμεί ρητά να χρησιμοποιούνται κατά προτίμηση φρέσκα τρόφιμα που προέρχονται από βιώσιμη ευρωπαϊκή παραγωγή. Εφόσον αυτό μπορεί να επιτευχθεί στο πλαίσιο των προτεινόμενων καθεστώτων, τα προϊόντα και οι δραστηριότητες που προβλέπονται στο πλαίσιο των προγραμμάτων διανομής τροφίμων στα σχολεία θα πρέπει να έχουν εμποιακό και περιφερειακό χαρακτήρα ή να εντάσσονται στις κατηγορίες ιδιότυπων προϊόντων ονομασίας προέλευσης ή γεωγραφικής ένδειξης (ΠΟΠ και ΠΓΕ) που προστατεύονται από την ΕΕ.

Βρυξέλλες, 9 Ιουλίου 2014

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Henri MALOSSE
